

ΕΝΩΣΗ
ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ &
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ
ΤΥΠΟΥ

ΜΕΛΟΣ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ
(ΠΟΕΣΥ)

ΔΙΕΘΝΟΥΣ
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ
(IFJ)

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ
(EFJ)

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΒΑΛΑΩΡΙΤΟΥ 9
10671 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210 3636039
FAX.: 210 3638627
www.espit.gr
e-mail: espit@otenet.gr

Αθήνα, 3 Μαΐου 2022

Η ψηφιακή ασφάλεια των δημοσιογράφων

και η ανάγκη κατοχύρωσης του απαραβίαστου των επικοινωνιών τους,

το μήνυμα της φετινής Παγκόσμιας Ημέρας της Ελευθερίας του Τύπου

Η Παγκόσμια Ημέρα της Ελευθερίας του Τύπου, που γιορτάζεται κάθε 3η Μαΐου σε όλο τον κόσμο, υπενθυμίζει την πρωταρχική ανάγκη της προάσπισης της ελευθερίας της έκφρασης και της ελευθεροτυπίας, όπως κατοχυρώνονται από το άρθρο 19 της Παγκόσμιας Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του ΟΗΕ, αλλά και από το Σύνταγμα της χώρας μας.

Αναδεικνύοντας τον αδιαμφισβήτητο κομβικό και καθοριστικό ρόλο των ανεξάρτητων ΜΜΕ στη δημοκρατία και την υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η Διεθνής Ομοσπονδία Δημοσιογράφων αφιερώνει τη φετινή Παγκόσμια Ημέρα Ελευθερίας του Τύπου στην καταπολέμηση του ανησυχητικά αυξανόμενου φαινομένου της παρακολούθησης των δημοσιογράφων, καλώντας ταυτόχρονα για άμεσες λύσεις σε παγκόσμιο επίπεδο.

Οι περιπτώσεις παρακολούθησης δημοσιογράφων και εργαζομένων στα μέσα ενημέρωσης που χρησιμοποιούν εξελιγμένα προγράμματα λογισμικού (spyware) έχουν πολλαπλασιαστεί τα τελευταία χρόνια σε όλο τον κόσμο. Με αφορμή τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας Ελευθερίας του Τύπου η Διεθνής Ομοσπονδία Δημοσιογράφων (IFJ) παροτρύνει τις κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο και τους διεθνείς φορείς να συνεργαστούν με τις δημοσιογραφικές ενώσεις για την ανάπτυξη αυστηρών κανονισμών που θα απαγορεύουν την παρακολούθηση δημοσιογράφων και θα αναγνωρίζουν το απαραβίαστο της επικοινωνίας των δημοσιογράφων.

Οι αυξανόμενες αναφορές που αποκαλύπτουν το εύρος και την έκταση της χρήσης (spyware) για την παρακολούθηση δημοσιογράφων σε όλο τον κόσμο αποκαλύπτουν ότι η παρακολούθηση δημοσιογράφων είναι μία από τις κύριες και πιο ανησυχητικές απειλές για την ελευθερία του Τύπου.

Από τις Ασιατικές ακτές στον Ειρηνικό έως τη Λατινική Αμερική, περνώντας από την Ανατολική Ευρώπη και τη Μέση Ανατολή, οι κυβερνήσεις φέρεται να έχουν χρησιμοποιήσει εξελιγμένα προϊόντα spyware που έχουν σχεδιαστεί για την καταπολέμηση του εγκλήματος για να στοχεύουν ανεξάρτητους δημοσιογράφους.

Η έλλειψη κανονισμών και ελέγχου της χρήσης αυτού του είδους λογισμικού (spyware), που αρχικά σχεδιάστηκε για την καταπολέμηση του εγκλήματος και της τρομοκρατίας, επιτρέπει την κακόβουλη χρήση του εναντίον δημοσιογράφων, πολιτικών, υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ηγετών της κοινωνίας των πολιτών. Στην περίπτωση των δημοσιογράφων και των εργαζομένων στα μέσα ενημέρωσης, αυτό το λογισμικό έχει χρησιμοποιηθεί ευρέως για την παρακολούθηση των συσκευών εργασίας των δημοσιογράφων.

Κάνοντας απλώς κλικ σε έναν φαινομενικά αθώο σύνδεσμο, μια συσκευή μολύνεται και επιτρέπει στους εισβολείς πλήρη πρόσβαση σε κωδικούς πρόσβασης, λογαριασμούς, κλήσεις, email, ακόμη και κρυπτογραφημένες επικοινωνίες. Μπορεί επίσης να εγγράψει βίντεο, ήχο και να διαβάσει μηνύματα χωρίς να το γνωρίζουν οι χρήστες.

Με πλήρη πρόσβαση στα βασικά εργαλεία εργασίας των δημοσιογράφων, οι κυβερνήσεις μπορούν να αποκαλύψουν πηγές, να υπονομεύσουν την έρευνα, να εκφοβίσουν τους εργαζόμενους στα μέσα ενημέρωσης και, σε ορισμένες περιπτώσεις, να σταματήσουν την έρευνά τους.

Τους τελευταίους μήνες, οργανισμοί μέσων ενημέρωσης και διεθνείς φορείς έχουν αναφέρει πολλαπλές περιπτώσεις παρακολούθησης σε επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης. Τον Ιούλιο του 2021, η έρευνα Απαγορευμένες Ιστορίες αποκάλυψε ότι τα smartphone 180 δημοσιογράφων είχαν μολυνθεί με λογισμικό Pegasus σε όλο τον κόσμο. Δεν ήταν όμως οι μόνοι.

Στο Ελ Σαλβαδόρ, μια έρευνα που διεξήχθη από το The Citizen Lab απέδειξε ότι τουλάχιστον 31 επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης παρακολούθηθηκαν από το ισραηλινό λογισμικό Pegasus μεταξύ Ιουνίου 2020 και Νοεμβρίου 2021.

Η ίδια οργάνωση αποκάλυψε ότι ο Έλληνας δημοσιογράφος Θανάσης Κουκάκης φέρεται να είχε υποστεί ψηφιακή παρακολούθηση από ένα νέο λογισμικό με το όνομα Predator για τουλάχιστον τρεις μήνες, μεταξύ 12 Ιουλίου και 24 Σεπτεμβρίου 2021, ενώ μια άλλη έρευνα αποκάλυψε πρόσφατα φερόμενη παρακολούθηση Καταλανών δημοσιογράφων στην Ισπανία.

Αυτά είναι μερικά μόνο από τα επιβεβαιωμένα κρούσματα. Ο πραγματικός αριθμός των ψηφιακών παρακολουθήσεων μπορεί να είναι περισσότεροι από λίγοι. Μπροστά στη χιονοστιβάδα νέων περιπτώσεων παρακολούθησης δημοσιογράφων και με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Ελευθερίας του Τύπου, η ΔΟΔ καλεί:

- Τους δημοσιογράφους σε όλο τον κόσμο να διπλασιάσουν τις προσπάθειες για την προστασία των δικών τους δεδομένων και συσκευών και οι οργανισμοί μέσων ενημέρωσης να μεριμνήσουν για την προώθηση της εκπαίδευσης για την ψηφιακή ασφάλεια των δημοσιογράφων.
- Τις κυβερνήσεις να κατοχυρώσουν νομοθετικά το απαραβίαστο των επικοινωνιών των δημοσιογράφων
- Τη διεθνή κοινότητα να οικοδομήσει ένα ρυθμιστικό καθεστώς που επιτρέπει την επιθεώρηση και τη ρύθμιση όλων των οργανισμών που προμηθεύουν προϊόντα που έχουν την ικανότητα να υπονομεύουν τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των δημοσιογράφων.

Ο πρόεδρος της ΔΟΔ Younes Mjaheds δήλωσε σχετικά: «Η επιτήρηση δεν προσφέρει ασφάλεια στους δημοσιογράφους. Κάθε μέρα έρχεται στο φως μια νέα υπόθεση παρακολούθησης σε δημοσιογράφο. Η ψηφιακή παρακολούθηση των δημοσιογράφων αυξάνεται και απαιτούνται επείγοντως παγκόσμιες και εθνικές ενέργειες για τον περιορισμό της. Το επόμενο συνέδριο της ΔΟΔ στο Ομάν θα διερευνήσει πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί η παρακολούθηση και θα συνεργαστούμε με τις θυγατρικές μας για να διασφαλίσουμε ότι οι δημοσιογράφοι είναι καλύτερα εξοπλισμένοι για να προστατευτούν από επιθέσεις κακόβουλου λογισμικού».

Το Δ.Σ. της ΕΣΠΗΤ, με αφορμή την 3η Μαΐου, ως ημέρα υπενθύμισης για δημοκρατική και εργασιακή επαγρύπνηση για όλους τους δημοσιογράφους ενώνει τη φωνή του με όλους τους συναδέλφους και δηλώνει ότι:

- οι επιθέσεις κατά της ελευθερίας του Τύπου είναι επιθέσεις κατά της ίδιας της δημοκρατίας
- υπογραμμίζει την αγωνιστική ετοιμότητα του κλάδου για την περιφρούρηση των δικαιωμάτων όλων των συναδέλφων αλλά και της ποιότητας και αξιοπιστίας της δημόσιας ενημέρωσης με κάθε τρόπο.

Το Δ.Σ. της ΕΣΠΗΤ

